

Werken naast ziektepensioen

11
HOOFDSTUK

Werken naast ziektepensioen: Ziektepensioen van voor 1 januari 2025 aangevuld met supplement minimum, geen maatregelen die opnieuw aan het werk gaan stimuleren vanaf 1 januari 2025

In het vorige jaarverslag herhaalde de Ombudsman Pensioenen zijn oproep die reeds gedaan werd in het jaarverslag 2014 om het ziektepensioen met supplement minimum (een ziektepensioen met supplement krijg je wanneer je een korte loopbaan hebt bij de overheid en daardoor je op basis van die loopbaan maar een laag ziektepensioen hebt) aan te passen zodat het terug aan de slag gaan met beperkte beroepsinkomsten niet bemoeilijkt wordt. De wetgever kwam aan deze oproep tegemoet door het uitvaardigen van de wet van 18 mei 2024 tot invoering van de tijdelijke arbeidsongeschiktheid voor ambtenaren. Deze wet voorziet dat er een nieuwe cumulregel geldt voor het supplement minimum voor wie vanaf 1 januari 2025 een tijdelijk ziektepensioen ontvangt: vanaf dan mag er tot 10.117 euro bruto als werknemer (met kinderlast zelfs 15.175 euro) bijverdiend worden zonder het supplement minimum te verliezen. Bij overschrijding is de vermindering op jaarbasis daarenboven proportioneel. Vanaf 1 januari 2028 wanneer de tijdelijke arbeidsongeschiktheid wordt ingevoerd worden de inkomsten van de gehuwde partner ook niet meer in aanmerking genomen. De Ombudsman Pensioenen ontving een klacht waarbij de klager stelde dat hij zich onrecht aangedaan voelde daar de nieuwe wetgeving geen onmiddellijke werking had doch slechts een eerbiedigende werking had voor de pensioenen wegens lichamelijke ongeschiktheid die zijn ingegaan voor 1 januari 2025. Op hem zijn de nieuwe cumulatierregels waarbij het opnieuw aan de slag gaan minder bemoeilijkt wordt niet onmiddellijk van toepassing. De wetgever heeft immers geopteerd om de nieuwe wetgeving betreffende de tijdelijke arbeidsongeschiktheid voor ambtenaren gefaseerd te doen ingaan. Het is pas bij de invoering van de tijdelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering vanaf 1 januari 2028 dat een overstap mogelijk is. De Ombudsman Pensioenen signaleert dit met de beschrijving van deze problematiek.

DOSSIER 39858 EN 40354

De heer Anthony stuurde de volgende klacht naar de Ombudsdienst Pensioenen:

“Momenteel heb ik een medisch pensioen met de wetgeving waar ik nu maar 1.239 euro mag bijverdienen om dat supplement niet te verliezen en ik vraag me af waarom ik niet meega met de nieuwe wetgeving die ze nu in voege laten gaan en ik dus ook niet verhoogd mag bijverdienen zoals de anderen.

Het voelt bijzonder onrechtvaardig waarom ze bij het nieuwe voorlopig medisch pensioen met supplement wel hogere grensbedragen toestaan en waarom het bijverdienbedrag voor mijn pensioensupplement zo laag blijft.

De bedoeling is dat zoveel mogelijk mensen terug aan de slag kunnen en niet blijvend op ziektepensioen blijven staan doch alle stimuli + verbeteringen zijn blijkbaar alleen maar voor de nieuwe pensioenen vanaf 01/01/2025.

Gaat er misschien toch nog iets veranderd worden aan de oude wetgeving ivm supplement gewaarborgd minimum zodat wij ook geholpen worden?

Alvast bedankt om dit even te willen bekijken.”

De wetgever kwam tegemoet aan de oproep van de Ombudsman Pensioenen met de wet van 18 mei 2024 tot invoering van de tijdelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering voor ambtenaren (TAVA) waarbij het definitief pensioen wegens lichamelijke ongeschiktheid wordt afgeschaft vanaf 1 januari 2025.

De nieuwe wetgeving treedt op een aantal vermeldde uitzonderingen na in werking op 1 januari 2025 (artikel 39 wet van 18 mei 2024). Deze wetgeving voorziet in een overgangsmaatregel voor de periode van 1 januari 2025 tot 31 december 2027. Tijdens deze overgangperiode wordt de persoon die -lees vanaf 1 januari 2025- om medische redenen ongeschikt verklaard wordt voor de uitoefening van elke functie in een tijdelijk pensioen wegens lichamelijke ongeschiktheid geplaatst voor de duur van maximaal 3 jaar. Op 1 januari 2028 gaat deze persoon automatisch over in de nieuwe TAVA regeling.

In de memorie van toelichting bij deze wet¹ lezen wij onder andere:

- Het huidige stelsel roept vragen op vanuit maatschappelijk oogpunt en bevat onvolmaaktheden vanuit het oogpunt van de individuele ambtenaar.
- In geval van een verbetering van de medische situatie is er dus geen enkele stimulans om betrokkene te re-integreren op de arbeidsmarkt.
- Naast het feit dat het niet wenselijk is dat relatief jonge ambtenaren definitief van de arbeidsmarkt verdwijnen, zijn de betrokken relatief jonge ambtenaren vandaag onvoldoende financieel beschermd, gelet op de korte loopbaan en de nog vrij lage wedde in het begin van de loopbaan.
- Het pensioen wegens lichamelijke ongeschiktheid wordt wel aangevuld met een supplement gewaarborgd minimum, maar dat biedt in de huidige vorm onvoldoende garanties als minimumbescherming doordat, indien het een gehuwde ambtenaar betreft, de inkomsten van de echtgenoot in mindering gebracht worden van het supplement gewaarborgd minimum.
- Bovendien wordt de mogelijkheid om te re-integreren beknot. Het is namelijk zo dat de wegens lichamelijke ongeschiktheid gepensioneerde ambtenaar zijn supplement gewaarborgd minimum – op straffe van schorsing – slechts in zeer beperkte mate kan cumuleren met eigen beroepsinkomsten, namelijk maar tot 1.215,12 euro per jaar (aan het indexcijfer van kracht op 1 maart 2023).
- De huidige minimumbescherming druist dus in tegen de wens om de kans op re-integratie zo veel als mogelijk te benutten. De wegens lichamelijke ongeschiktheid gepensioneerde ambtenaar wordt geenszins gestimuleerd om, binnen zijn beperkte mogelijkheden, toch maximaal te werken. Bovendien wordt de echtgenoot van deze ambtenaar gestimuleerd om minder te werken ten einde een aftrek van beroepsinkomsten van het supplement gewaarborgd minimum te vermijden.

De nieuwe maatregelen die ingevoerd worden door de wet van 18 mei 2024 en die van toepassing zijn op alle personen die een tijdelijk pensioen bekomen vanaf 1 januari 2025 bieden een oplossing aan deze gestelde problematiek.

Zo voorziet de wetgeving voor wie vanaf 1 januari 2025 arbeidsongeschikt verklaard wordt in een tijdelijk pensioen wegens lichamelijke ongeschiktheid voor een maximale termijn van 3 jaar. Op 1 januari 2028 gaan de personen die ten vroegste vanaf 1 januari 2025 in tijdelijk pensioen gesteld werden over in de Tijdelijke Arbeidsongeschiktheid voor Ambtenaren (TAVA).

Eigen aan dit stelsel is dat de statutaire band met de werkgever niet meteen verbroken wordt en dat maximaal ingezet wordt op de re-integratie in de arbeidsmarkt.

Voor wie een supplement minimum bij zijn tijdelijk pensioen (of TAVA) geniet wordt de gezinsdimensie niet langer in aanmerking genomen. Er zal enkel nog voorzien worden in een minimumpensioen als alleenstaande en er zal enkel rekening gehouden worden met de eigen inkomsten van de betrokkene voor wat betreft eventuele verminderingen van het supplement minimum. Zo zal de echtgenoot van de betrokkene niet langer ontmoedigd worden om een beroepsactiviteit uit te oefenen.

Het supplement minimum zal vanaf 1 januari 2025 ook mogen worden gecumuleerd met inkomsten uit een beroepsactiviteit voor zover de inkomsten uit deze activiteit lager liggen dan 9.850 euro bruto per jaar (bedrag zonder kinderlast) tegenover 1.239,42 euro zoals in de voor 1 januari 2025 bestaande wetgeving. Dit betekent dat betrokkene niet meer meteen financieel afgestraft wordt als hij nog een (beperkte) activiteit in functie van zijn mogelijkheden wil aanvangen.

1 <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/55/3968/55K3968001.pdf> p. 3-5

Echter, voor de personen die al voor 1 januari 2025 tijdelijk of definitief gepensioneerd werden wegens ziekte blijven de regels zoals deze van toepassing waren voor 1 januari 2025 onverminderd van toepassing. Dit betekent dan ook dat deze betrokkenen geen gebruik kunnen maken van de regeling die hen zou stimuleren om alsnog een beroepsactiviteit aan te vatten zonder het supplement minimum te verliezen. Ook de inkomsten van de echtgenoot blijven verder in mindering komen van het supplement minimum. Al moet hier wel worden vermeld dat voor gehuwde gepensioneerden in de regeling zoals geldig voor 1 januari 2025 een hoger minimumbedrag wordt voorzien. Dit weegt echter niet op tegen het feit dat als de echtgenoot eigen inkomsten heeft zij vaak door de aftrek van deze inkomsten uiteindelijk een lager bedrag genieten dan een alleenstaande gepensioneerde die een minimumpensioen geniet.

De klager voelde zich onrecht aangedaan daar de nieuwe wetgeving geen onmiddellijke werking wat betreft de toekomstige gevolgen van de reeds voor de wetgeving bestaande situaties.

De wetgever opteerde om de nieuwe wetgeving betreffende tijdelijke arbeidsongeschiktheid voor ambtenaren gefaseerd te doen ingaan. De op 1 januari 2025 bestaande situatie blijft onverminderd voortduren. Het is pas bij de invoering van de tijdelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering vanaf 1 januari 2028 dat voor de betrokkenen die een pensioen wegens lichamelijke ongeschiktheid genieten van voor 1 januari 2025 een overstap mogelijk is.

In de memorie van toelichting is nergens een reden terug te vinden waarom de wetgever geopteerd had voor de niet-toepasbaarheid van de nieuwe regels op bestaande situaties voor de inwerkingtreding van de wet.

De Ombudsman Pensioenen signaleert de oproep van de klager om deze overstap naar de nieuwe wetgeving vroeger mogelijk te maken teneinde de horde om een beperkte activiteit uit te oefenen naast een ziektepensioen voor een korte loopbaan dat opgetrokken wordt met minimumsupplement op te heffen. Deze horde bestaat uit combinatie van:

- een gering bedrag dat mag bijverdiend worden
- het feit dat het bedrag dat mag bijverdiend worden betreft een jaarbedrag betreft
- een volledig, en niet procentuele, schorsing van het pensioen voor het desbetreffende jaar indien de jaargrens overschreden wordt

Betrokkene reageerde als volgt op de melding van de Ombudsdienst Pensioenen dat bovenstaande tekst in het Jaarverslag zou worden opgenomen: *“Dit zou ik uitermate appreciëren (...). Idealiter brengt dit dan in de toekomst iets teweeg voor iedereen die zich in een soortgelijke (oude) situatie bevindt want ik blijf het uiterst onrechtvaardig vinden dat voor ons de situatie met oude cumulatieregel onveranderd blijft en wij hierdoor quasi aan ons lot worden overgelaten.*

Ik ben ervan overtuigd dat er tal van personen die zich in dezelfde situatie bevinden, weer aan de slag zouden gaan wanneer die oude cumulatieregel niet zo demotiverend en allesbehalve stimulerend zou inslaan en bvb. naar het niveau van het nieuwe cumulgrens zou kunnen worden gebracht waarbij het supplement minimum zou mogen gecumuleerd worden tot 9.850 euro bruto per kalenderjaar.”